

DE RECHTER

ADVOCATEN & MEDIATORS

EEN LICHPUNT IN DE ZORGPLICHT VAN GEMEENTEN OP GROND VAN DE WMO (WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING)

Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) in werking getreden. De gemeenten worden bij de uitvoering van deze wet geacht de zelfredzaamheid en de deelname van personen met een beperking in het maatschappelijk leven te ondersteunen.

Dat er veel maatschappelijke onrust is ontstaan over de wijze waarop gemeenten uitvoering geven aan de zorgtaken in het kader van de WMO zal u niet zijn ontgaan. Deze maatschappelijke onrust loopt uiteen van verbazing tot ontzetting bij hulpbehoevende burgers dat de mate van kwaliteit van zorgondersteuning vaak (heel) sterk wordt teruggebracht, terwijl de behoefte aan hulp ongewijzigd is gebleven. Er ontstond forse kritiek op en een brede maatschappelijke discussie over de uitleg van de WMO zoals dat door gemeenten in beleid werd neergelegd.

De huishoudelijke hulp is daarvan een in het oog springend voorbeeld. Zij die huishoudelijke hulp kregen in het kader van de WMO, zien deze hulp vaak teruggebracht tot minder dan de helft van het aantal uren huishoudelijke hulp waarop de hulpbehoevende voorheen recht had. Er ontstaat op zijn zachtst gezegd de indruk dat het beleid dat gemeenten daarop hebben afgestemd, meer wordt ingegeven door budgettaire motieven, lees: bezuinigen, dan door het leveren van maatgerichte hulp aan zij die deze hulp vaak zo hard nodig hebben.

Gelukkig is er de rechtelijke macht die de gemeentelijke overheden waar nodig corrigeert. Een stortvloed aan juridische procedures was dan ook onvermijdelijk, waarbij de lagere rechters met regelmaat kritisch oordeelden over de beslissingen van diverse gemeenten om de huishoudelijke hulp in individuele gevallen aanmerkelijk te verminderen, en waarmee het WMO-beleid van diverse gemeenten geregeld onder “vuur” kwam te liggen.

Inmiddels heeft de hoogste bestuursrechter in Nederland, de Centrale Raad van Beroep (CRvB), op 18 mei 2016 een aantal baanbrekende uitspraken gedaan met name over de huishoudelijke hulp.

De Centrale Raad van Beroep heeft hierin allereerst geoordeeld dat huishoudelijke hulp voluit moet worden aangemerkt als een voorziening in het kader van de WMO. Een aanvraag voor huishoudelijke hulp behoort daarmee tot het (zorg)takenpakket van de gemeente. Een afwijzing, beëindiging of tussentijdse vermindering van het aantal uren huishoudelijke hulp is dus een beslissing waarbij de gemeente moet toetsen aan de wettelijke kaders van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en waartegen bezwaar respectievelijk beroep bij de bestuursrechter kan worden ingediend.

De Centrale Raad van Beroep gaat echter nog een stap verder. Geoordeeld werd dat gemeenten weliswaar huishoudelijke hulp mogen aanbieden op basis van basismodules, maar dat zo'n basismodule persé moet

berusten op een objectief en onafhankelijk door de gemeente in te stellen onderzoek. Als zo'n objectief onderzoek ontbreekt, dan ontbreekt volgens de Centrale Raad van Beroep ieder inzicht in de vraag welk niveau van “schoon” voor een huishouden nog verantwoord is, welke activiteiten daarvoor nodig zijn, hoeveel tijd dat kost en hoe vaak dit moet worden gedaan om te kunnen spreken van een “schoon en leefbaar huis” of van “schone en draagbare kleding”. Kortom, een deugdelijk onderzoek van iedere gemeente naar alle in ieder individueel geval van belang zijnde feiten en omstandigheden waarop iedere beslissing over huishoudelijke hulp rust.

Maatwerk dus in plaats van uit te gaan van gestelde financiële kaders! Het argument dat de gemeente beschikt over minder financiële middelen kan nooit een reden zijn om het aantal uren huishoudelijke hulp af te wijzen, te beëindigen of te verminderen.

Vele gemeenten zullen hun huiswerk dus overnieuw moeten doen. Nieuwe kaders scheppen waarin niet het geld maar de belangen van de individuele hulpbehoevende mens centraal staan.

Dit schept kansen! De kans dat beslissingen tot afwijzing, beëindiging of vermindering van het aantal uren huishoudelijke hulp in bezwaar of in beroep in een concreet geval bij de rechter zullen sneuvelen, omdat ze onzorgvuldig zijn tot stand gekomen of wegens strijd met het rechtszekerheidsbeginsel geen stand houden.

De Centrale Raad van Beroep opent met haar baanbrekende uitspraken mijns inziens ook deuren voor andere beslissingen van gemeenten over taken die inmiddels ook tot hun takenpakket zijn gaan behoren. Denk hierbij aan jeugdhulpverlening.

Heeft u naar aanleiding van het bovenstaande of anderszins vragen, neem dan gerust geheel vrijblijvend contact op met een van onze kantoren in Hulst (0114-312090), Terneuzen (0115-617200) of Middelburg (0118-370670).

Ook kunt u onze gratis inloopsprekuren van 08:30 tot 09:30 uur bezoeken in Hulst (Havenfort 2), Terneuzen (Herengracht 10) en Middelburg (Stationsstraat 15). Wij zijn u graag van dienst.

Mr. J. Schuttkowski

Stel uw vraag online, gratis inloopsprekuren:

Hulst/Terneuzen/Middelburg

Maandag tot en met vrijdag 08.30 – 09.30 uur